



Nič ni narobe, če se kdaj pa kdaj malo ponavljaš, v čisto rahlo drugačni verziji. (Jani Ugrin)

Glasbena kritika

Najboljši možni približek

Siddharta in Oktober, Štuk, 7. december

JAŠA LORENČIČ

Kdo pravi, da ni več takšnih koncertov, kot so bili nekoč? Seveda so. Morda ne ravno tako pogosti, vendar so. Dobri, stari, kulturni Štuk (ki se še danes takoj zasliši na live plošči Lačnega Franza) se resda v tisti obliki nikdar več ne bo ponovil, toda v petek je bil najboljši možni približek. Razprodana dvorana, topla akustika, presenetljivo nadspodobna domača predskupina Oktober in sproščeno prijeten večer z akustično Siddharto.

Pa saj ni bilo to nič novega. Siddharta je že pred petimi leti posnela in izdala Izštekane, iz katerih je v petek ponudila prav vse takrat izdane komade ter jim za dva butična nastopa (Ljubljana, Maribor) dodala še sedem drugih, prirejenih na identičen način. Fantje takoj posedejo, po taborniško vzamejo izštekane instrumente v roke in ponudijo večino tistega, kar publika tako rada sliši in zapoje dajem ti strup v čaj (Ring), stran glejte vsi (Klinik) in, jasno, ker ne verjamem v telo (Na Soncu).

Deja vu? Sploh ne. Že zato, ker so v svojem atipičnem humorju ravno ob

dveh prelestnih baladah (Baroko in nenaslovljenem komadu tri pike oziroma ...) na oder spustili šest mičnih deklet, imenovanih Pandorice, ki so ob striptiz drogu izvajale seksapilno vratolomni vražji šov.

Ampak ni to tisto, kar tako vžge pri zadovolj(e)ni publikli. Ne, ljudje "kupijo" to domačnost, nostalgijo, spomine, ker jim še vedno spravi mravljinice po telesu četudi po trinajstih letih, kar je izšel Id, iz katerega smo slišali tri štikle, ki so ob adutih iz Norda in Rh- tako očitno spomnili, zakaj je ta band tam, kjer je. Tudi Siddharta je - enako kot Mi2, ki vas z Decibeli turnejo pustijo fajhtne še par dni zaradi opojne kvalitete in Dan D s filmsko dinamično turnejo Tiho - pogruntala, da ni nič narobe, če se kdaj pa kdaj malo ponavljaš, v čisto rahlo drugačni verziji. Če zaigraš tako Le Mavrica (1999) kot Bonsai (2011).

Obenem pa uspešen večer ni imel prav nič s tem, da je zunaj veseli december. Noter koledar ni štel. Siddharta je zdaj že drugo leto zapored gladko nafilala Štuk (in prinesla sneg), ne da bi se morala dokazovati, zakaj jim je doslej že toliko uspelo. Ni v tem poanta, Tomiju ni treba kričati, naj se trese. Zakaj? Ker publika še danes zna zapeti tudi Eboran. Pravilno oziroma, ja, narobe.

Velika nagrada poljski animaciji

Slavljenec 9. Animateke poljski kratki film Kaj se zgodi, če otroci ne jedo juhe

UROŠ SMASEK

Intenzivno enotedensko dogajanje na 9. mednarodnem festivalu animiranih filmov Animateka v Ljubljani s programom 350 kratkih filmov in 6 celovečernih se je sklenilo na predvečer nedeljskega festivalskega zaključka, s sobotno podelitvijo nagrad, s tem da se Animateka že od 8. pa vse do 16. decembra tradicionalno nadaljuje v mariborskem kinu Udarnik.

Glavna, mednarodna žirija, v kateri so bili švicarsko-hrvaška multimedijška avtorica **Michaela Mueller**, britanska avtorica animiranih filmov **Joanna Quinn**, švicarski profesor za animacijo in festivalski voditelj **Otto Alder**, brazilska animatorica **Lea Zagury** ter češka učiteljica animacije, ilustratorica in filmarka **Michaela Pavlatova**, je v glavnem tekmovalnem programu med 43 kratkimi filmi iz Vzhodne in Srednje Evrope podelila veliko nagrado Maestro poljskemu Kaj se zgodi, če otroci ne jedo juhe (Co Sie Dzieje, Gdy Dzieci Nie Chca Jeść Zupy) avtorja **Pawła Prewenckega**.

Pripoved je o dveh otrocih, ki se v dedkovem varstvu za mizo mučita z juho in iščeta način, da bi pobegnili, ko pa se odprejo vrata, stečeta ven v močno svetlobo, a se znajdetta v povsem drugačni resničnosti. Po utemeljitvi žirije pa je to hipnotičen film, ki popelje gledalca na skrivnostno potovanje v domišljijo dveh otrok, pri čemer dramatična glasba in osupljive podobe v kombinaciji ustvarijo skrivnostno in vznemirljivo filmsko doživetje.

Posebne omembe

Skladno s tradicijo Animateke so še nekaterim filmom v glavnem tekmovalnem programu člani žirije vsak

po svoje namenili posebne omembe. Zaradi močne kombinacije živega, skoraj živčnega sloga, abstraktnega zvoka in pripovedne pretresljivosti je članica Michaela Mueller posebej omenila litvanski Morda se srečava, morda ne (Galim Susitiki, Galim Nesusitiki; avtorstvo: **Skirma Jakaite**) o komunikaciji med materjo in hčerjo, kjer strah pred soočenjem z resničnostjo privede do tragičnih posledic. Članica žirije Joanna Quinn pa je posebej omenila latvijski Ursus (avtorstvo: **Reinis Petersons**) o medvedu, podnevi akrobatskem motoristu v cirkusu, ponoči pa hrepenečem po gozdni divjini, kjer naj bi ga čakala resnična sreča, nakar nekega dne res odide. Film je označila za očarljivo preprost in ganljiv, posebej v čudovito prikazanem prehodu od "resničnega" medveda do "počlovečenega".

Zaradi kontroverznega obravnavanja temeljne in globalne zadeve ter relevantnega grafičnega sloga in silovitega tempa je član žirije **Otto Alder** posebej omenil latvijsko-estonsko Villo Antropoff (avtorja **Vladimir Leschiov** in **Kaspar Janci**) o človeku, ki nima česa izgubiti, razen sanj, in da bi jih uresničil, se poda na nevarno pot, toda njegov cilj ni tak, kot se zdi. Članica žirije Michaela Pavlatova pa je zaradi njegove igrivosti, veselja in ironije posebej omenila avstrijski Sunny Afternoon (avtor **Thomas Renoldner**), označen za soočenje avantgardnega filma s pop videom in za analizo tako imenovanih klasičnih preferenc in tabujev obeh žanrov.

Občinstvo za Veliko hišo

Zaradi zabavne in domiselno oblikovane animacije, ob kateri se je počutila kot doma, je članica žirije Lea Zagury posebej omenila estonsko risano Veliko hišo (Suur maja; režija: **Kristjan Holm**) o nekem večeru v življenju stanovanjskega bloka, ko ga na begu pred policijo obišče vlomilec, medtem ko se stanovalci zberejo na dvorišču za pravi mali koncert zaradi sosedu, ki ritmično stapa preproge. Vi-

zualno je risanka skoraj samo iz kontrastnih črt na ustreznem ozadju, a z izjemno domisljico, da je pri stepanju preproge dvigajoči se prah uprizorjen z ritmično pojavljajoče-izginjajočim posnetkom pravih oblakov. Osvojila pa je tudi 1.000 evrov vredno nagrado občinstva.

Za nagrado za najboljši evropski študentski animirani film, ki jo skupaj podelujeta novogoriška in ljubljanska univerza (v vrednosti 1.000 evrov), je konkuriralo 42 filmov. Zaradi dobre zgodbe, presenetljive izvedbe in nepričakovanega zaključka, ki gledalca ne pusti ravnodušnega, pa je bil najgrajen sicer še za presežek v animaciji označen britanski Svet na glavo (Head Over Heels; avtor **Timothy Reckart**) o zakoncih, ki se v dolgih letih odtuji tako, da on živi na tleh, ona pa na stropu, a ko on poskusi obuditi nujno ljubezen, se ravnovesje poruši, tako da bosta oba, ki se ne moreta zediniti, kaj je zgoraj in kaj spodaj, morala ugotoviti, kako bosta spet sestavila zakon.

Posebni omembi v evropskem študentskem tekmovalnem programu pa sta si prislužila francosko Vozniško dovoljenje (Ecart de conduite; avtorica **Rocio Alvarez** s šole animiranega filma La Poudriere iz Valenca) o opravljanju vozniškega izpita že devetič (!) ter nemških 366 dni (366 Tage; avtor **Johannes Friedrich Schiehl** s filmske akademije Baden-Wuerttemberg) o mladeniču, ki začne delati kot reševalec in kmalu naleti na paciente z enako težavo, osamljenostjo, a ko jim skuša pomagati, naveže odnose, ki od njega zahtevajo veliko več, kot je pričakoval.

Nagrado Giga + Nano (v vrednosti 1.000 evrov) v vzgojno-izobraževalnem programu Slon, namenjenem filmom za otroke, pa je v konkurenci 33 filmov osvojil švicarski kratki film Ptčičica in list (Der kleine Vogel und das Blatt) v avtorstvu **Lene von Doehren** o ptčičici, ki si z drevesnim listom deli vejo, in je vse v najlepšem redu, dokler ne pride zima in list odpade, nakar se neustrašna ptčičica loti vznemirljive reševalne akcije.

(PRI)POROČAMO



MARIBOR 2012

Evropska prestolnica kulture

Maribor • Murska Sobota • Velenje
Ptuj • Novo mesto • Slovenj Gradec

PONEDELJEK, 10. DECEMBRA

Udarnik Maribor

10.00-18.30

Animateka: simpozij, predavanja in pogovori

Maribor - Fotogalerija Rjava razglednica

11.00-14.00

RETRO PROMO EPK, Stari Maribor - Naša hiša ima danes rojstni dan (razstava)

Murska Sobota - Gledališče Park

13.00

NOVI GLEDALIŠKI IZZIVI, Odspejani

Literarna hiša Maribor

18.00

Sabina Hvastija

Udarnik Maribor

19.00

Lars Fiske - otvoritev razstave stripov

MMC Kibla

19.00-20.30

SOFT CONTROL: UMETNOST, ZNANOST IN TEHNOLOŠKO NEZAVEDNO, 9 večerov:

Gledališče in inženiring, 1966, New York (dokumentarni film)

Klub KGB

19.00-22.00

Družabno družboslovje - gosta: prof. dr. Danijel Rebolj, rektor

Univerze v Mariboru in Robert Presker, prorektor - študent Univerze v Mariboru

Udarnik Maribor

20.00

ANIMATEKA: Otvoritvena premiera Celovečerni animirani film Gube

Klub 2012

21.30

Avtomobili (koncert)

Štajerska daje znanosti več od drugih

Nagrada nadvojvode Janeza za znanstvene dosežke historični študiji mag. Edda Engelke o beguncih skozi nekdanjo železno zaveso med Jugoslavijo in Avstrijo, pri kateri ima svoj delček tudi Večer

BORIS JAUŠOVEC

Konec minulega tedna je avstrijska dežela Štajerska podelila svoje prestižne nagrade za znanstvene dosežke. Najvišjo nagrado, ki se imenuje po nadvojvodi Janezu, je dobila avstrijska zgodovinarica mag. **Edda Engelke** za obsežno zgodovinsko knjižno študijo in analizo z naslovom Jeder Fleuchling ist eine Schwachung der Volksdemokratie.

Engelkejeva se je v knjigi, kot je v utemeljitvi nagrade, vredne kar 10.900 evrov, dejal **dr. Dieter Binder**, lotila polpretekle zgodovine na nekdanji jugoslovansko-avstrijski oziroma slovensko-štajerski meji, namreč ilegalnih prebegov ljudi skozi tedaj še železno zaveso v letih od 1951 do 1958. "Begunec sta iz tedanje Jugoslavije v Avstrijo gnala huda revščina in seveda Titov komunistični režim. Študija nas vrne v čas močno zastražene meje, v ozračje hladne vojne, kjer se prepletajo interesi različnih tajnih služb in agentov ter tihotapcev ljudi in blaga. Avtorica je s svojo historično študijo

postavila nova merila za proučevanje regionalne zgodovine," je med drugim na slovesnosti v polni Beli dvorani graškega gradu, kjer je tudi sedež deželnega glavarja Štajerske, dejal Binder. Edda Engelke je v opisovanju tedanjih razmer poštna in neizprosna ne le do razlogov, ki so begunce pogonili čez zeleno mejo, ampak tudi do avstrijskih vojaških in civilnih oblasti, ki so te begunce pričakale in bile do njih mnogokrat sumničave ter neprijazne. Pa čeprav so na Dunaju prav po stalinistično menili, da "vsak begunec pomeni slabitev ljudske demokracije", kar bi bil tudi slovenski prevod naslova njenega dela.

Ko je dežela svetnica za znanost in raziskave **Kristina Edlinger-Ploder** Eddi Engleke izročila nagrado, se je avtorica med drugim zahvalila sodelavki na slovenski strani meje, mariborski zgodovinarici iz študijskega centra za narodno spravo **dr. Mateji Čoh** in Večerju. V Večerjevem arhivu smo namreč Engelkejevi pomagali najti velik del slikovne opreme iz tistih časov za knjigo, ki je zato toliko bolj



Mag. Edda Engelke že pripravlja naslednjo zgodovinsko študijo, tokrat o ljudeh, ki so spričo sanj po boljšem življenju preplavali - ali pa ne - mejno reko Muro. (Boris Jaušovec)

privlačna. Štajersko deželno nagrado za raziskovalno dejavnost je dobil **dr. Gottfried Kirchengast** za študijo opazovanja klimatskih sprememb na Zemlji s pomočjo stalitov, za mladega raziskovalca pa še kvantni fizik **Roland Brunner**. Tudi za ti dve nagradi je dežela odštela po 10.900 evrov. Edlinger-Ploderjeva se je v nagovoru pohvalila, da za znanost in raziskave dežela namenja veliko več od povprečja v EU, namreč kar 4,3 odstotka BDP: "Na to smo ponosni, saj se izdatki za znanstvena spoznanja družbi povrnejo obogateno, saj tisto, kar je danes vrhunski dosežek, že jutri postane naš standard."

KULTURNAMOBILIZACIJA!

PROGRAM EVROPSKE PRESTOLNICE KULTURE VEDNO PRI ROKI!

PODRŽITO NA PLATFORMAH

IOS

NALOŽI SI MOBILNO APLIKACIJO MARIBOR 2012!

www.maribor2012.eu